

Előfizetési árak:

ostán vagy házhoz küldve:

Egész évre. 20.— kor.

Félévre. 10.— kor.

Negyedévre 5.— kor.

Egy hónapra 1.70 kor.

Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egy □ cm. területenként 8 fillér.
Nyiltér és magánérdekű közlemények soronkint 40 fillér.

Megjelenik minden nap, az ünnepek és vasárnapok kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13.

Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Felolvasó szerkesztő:

Dr. Orbán József.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.

Előfizetés, hirdetés és magánérdekű közlemények felvétele.

Politikai deszinfekció.

Debreczen, decz. 8.

Miniszterelnöki működése alatt Széll Kálmán az ország minden részéből, valamint a parlament üléseiben bőséges tetszést aratott már örvendező elismerésként magas politikai bátorságáért, a nemzeti érdekek körültekintő védelmezéséért, valamint becsületes és ezért oly büszke szabadelvű érzelméért. De még soha sem vette körül a lelkesedés öröme oly hódolva, mint a képviselőház csütörtöki ülésében budgetbeszéde alkalmából, mely által a vitát a szellemi előkelőség ama magaslatára emelte föl, melyen az állami költségeloirányzat általános tárgyalásának tulajdonkép mindig mozognia kellene, de a melyre ezuttal ő előtte egyik szónok sem tudott felküzni. Különös! a folyamnak rendesen a felső folyása a legszebb: itt a felszínen tiszta hullámok csapdosnak és gyülemlenek érdekes kanyarodásokban a csillogó közet fölött a megtermékenyítendő lapály felé. Azon a beszéd folyamon, mely a

költségvetési vitából eredt, a felső folyás, melynek vékony vizsodrai lomhán tekerőznek az unalom kavicsán keresztül, teljesen érdektelen volt, a középfolyást meg mellékfolyók duzzasztották föl, a melyek a néppárt agyagos, piszkos talajában ástak neki medret. Ez a folyam most tisztító vizrekeszeken át vette útját; alkalmassá lesz immár, hogy hasznára legyen az országnak.

A csütörtöki nap ugyanis a nagy dezinficiálás napja volt, melyet Széll Kálmán végzett. Előbb a közjogi rajongások és deklamációk magasba szálló páráit kellett eloszlatni. A józan emberi észnek egy pár erős sugara és teljes világosság leve. Ebben a világosságban azonban csak annál megtisztultabban ragyogtak a nemzet politikai ideáljai. Azután azt a veszedelmes megzavarodást kellett elrebbenteni, mely abban a tolakodó tanácsban van, hogy Magyarországnak egyrészt jó sok dörömbölő erélylyel örökre el kell idegenítenie nemzetiségeit, másrészt a külfölddel kell ellenségeskednie, hogy így teremtsen

meg az egységes nemzeti államot minden kilátással a — sikerre. Ennek a vakbuzgóságnak a mikrobái igen kedélyesen, egy jó erős lélegzetvétellel, nevetéssel lőnek elpusztítva. Már komolyabb elbánásban részesültek azok a panaszkodók, mintha a közigazgatási közegek a legönkényesebben, sanyargató módon járnának el a polgári szabadsággal; nemcsak az egyesületi és gyülekezési jogot kötik tettség szerint guzsba, hanem guzsba kötnek, sőt megkínóznak a csendőrök mindon nekik gyanusnak látszó polgárt is, ha nem tesz rögtön nekik tetsző beismerő vallomást.

A miniszterelnök okmányszerűleg kimutatta, hogy minden közigazgatási panasz ellen, bármely módon jutott tudomására, a lehető leggyorsabban nyújtott orvoslást, hogy mily szigorral indította meg minden bevádolt hivatalnok ellen a fegyelmi, sőt a fényítő eljárást, hogy az ország közigazgatását minden tisztátalan elemtől megszabadítsa és megigérte, hogy az egyesületi és gyülekezési jog

TARCZA

Mándoky Béla.

— 1860—1900. —

Közeledik a nap, melynek estélye a nagyhirű színész, Mándoky Béla negyvenéves színészi jubileumának lesz szentelve színházunkban. Többizben megemlékeztünk már erről a sokak által várt ünnepélyes alkalomról. Elmondottuk, hogy ez estén maga a kiváló veterán művész is fel fog lépni s egy régi francia színműben, a *Seridánban* fogja játszani a czimszerepet.

Most a kiváló színművész életrajzát mutatjuk be, melyet a korán elhunyt kitűnő író, Iványi Ödön írt meg a jubiláns által készített „Színészvilág” című könyv részére.

E szerint a magyar vidéki színészet e kimagasló alakja született Pankotán, Aradmegyében 1839 szept. 17-én, nemes szülőktől. Atyja Mándoky János ügyvéd volt. Iskoláit az aradi „Minoriták” főgimnáziumában végezte, olyan lelkes magyar tanárok vezetése alatt, mint Sujánszky Eusztáh, Lidy Ferdinánd, Lakatos Ottó, Kroeska Szilárd stb. A bölcsészeti tanfolyamot Esztergomban a „Benecések” főiskolájában.

Már mint tanuló kitűnt a vizsgákon mint kiváló szónok.

Édes atyja házában Aradon az ötvenes években nagyon sokszor megfordultak a magyar színészek, kiknek megjelenése mély benyomást tettek a fiatal gyermek lelkére. Midőn iskoláit bevégezte, szülei Budapestre küldték az Egyetemre. De ő inkább látogatta a Nemzeti Színház előadásait, mint az egyetemet.

Egressy Gábor, Tóth József, ifj. Lendvay Márton, Szerdahelyi Kálmán stb., e nagy művészek elragadták rajongó lelkét. Elhatározta, hogy színész lesz. Szavát hamarosan be is váltotta, mert 1860-ban szülővárosában Aradon, az akkor ott működő „Szabó és társai” magyar színtársulatánál föl is lépett mint műkedvelő Hegedüs Lajos „Bibor és gyász” című drámájában mint „Vak Béla.” A kivívott siker minden várakozást felülmut, a sajtó és közönség úgy üdvözölte őt, mint született színészt.

Édes atyja, ki bár nagyon szerette a színészeket, de azt nem akarta, hogy egyetlen fia színész legyen, mindent elkövetett, hogy gyermekét az akkor még lenézett, megvetett pályától megóvja. Elmondta neki sorsát! Elmondta, hogy míg fiatal, rózsás színben fogja látni a világot és tünni fogja a nélkülözéseket... de ha megöregedett,

el lesz hagyatva mindenkitől és kórházban hal meg!...?

Az ifju lelkesedését nem rettentette semmi vissza!... bátran, egész bátran, egész szenvedélyével fiatal lelkének, esküdtöt hűséget Tháliának... és színészszerű lett!...

Csakhamar szerződtette őt Takács Ádám és mint igaz jóakaró mestere vezette első lépéit... 1861 őszén Hubay Gusztáv igazgatása alatt már Győrben működött... A közönség szívesen tapsolt a rokonszenves fiatal színésznek! de a sajtó kegyetlen volt Mándoky iránt; az első fellépte után azt írták róla, hogy színész soha sem lesz belőle, menjen vissza elhagyott könyveihez és keressen más pályát!... Ez végtelenül fájt Mándokynak... rögtön el akarta hagyni Győrt... és le akart mondani pályájáról... De dr. Kovács Pál jeles írónk nem engedte... buzdította... bátorította és az akkori „Győri Közlöny”-ben jóakaratu bíralataival visszahódította Mándokyt a színpadnak.

1863-ban a kolozsvári nemzeti színház tagja lett. 1865-ben, midőn a debreczeni színházat megayították, őt hivta meg Reszler István első szerelmes és fiatal hősnék, föllépte után csakhamar kedvence lett Mándoky Debreczen és Nagyvárad közönségének egy-

Kényelemmel és teljesen ujonnan berendezett szobáival, továbbá bármily nagyobb társas avagy családi összejövetelekre alkalmas éttermeivel, megyszerte előnyösen ismert kitűnő konyhája és természetes boraival elfogad és a legfigyelmesebb kiszolgálás mellett teljesit megbízásokat lakadalmi és egyéb ünnepegekre.

Söracsarnok. Frissen készült izletes étkék nagy választék mellett a nap bármely szakában éjjel 12 óráig. a legváltozatosabb étlap szerint.

Villasreggelik Dréher-féle Korona-sör.

NÉMETH ANDRÁS, vendéglős.

Szálloda és vendéglő „Debreczen városához”

A nagyérdemű közönség jóindulatát továbbra is kéri

tisztelettel

Lapunk mai száma 10 oldalra terjed.

rendezése végett törvényjavaslatot fog az országgyűlés elé terjeszteni, hogy véget vessen a vonatkozó rendeletek tarka magyarázatának. Hogy az ő ígérete, adott szava iránt való feltétlen bizalomban sóha sem esatlatkozunk, azt a tények szakadatlan sora bizonyítja. De tudja is Széll Kálmán nagyon jól, hogy a polgári szabadság legkielembőbb pártatlan védelme Magyarországra nézve a nemzeti erő, a nemzeti fejlődés legerősebb, sőt az egyedül kielégítő védelmét is jelenti.

A legerősebb dezinfecziálás a néppárt által szinte mesterségesen tenyésztett baktériumok ellen alkalmaztatott. Lángoló igazság lobogott a néppárt elé és a reásütött bélyegek kitörölhetlenül rajta maradnak. A megbélyegzettek pártja az, a velük való érintkezéstől ki-ki óvakodjék; azoknak pártja, kik minden józandolkozásu hazafi előtt önnönmagukat számkivetették, mert minden bizonyíték és szégyen nélkül kiáltották a világba, hogy Magyarország barbár állam, mert itt minden hivatalnoki brutalitást teljesen büntetlenül tür egy oly kormány, mely mögött szolgálatkész többség áll... E párt egyik szónoka az ellen tiltakozott az általános vitában, hogy a pártot antiszemitanak állítják, holott csak — antigazember. Nos, a gyanúsítást, mely ebben a bitorolt privilégiumban a többi pártok ellen van, ezek jogosan fog-

ják mellőzni a megérdemelt semmibevevéssel: de Széll Kálmán a párt üzelmeiből vett adatok egész bőségével bizonyította be, hogy a valónak elhallgatása által egyes esetek rágalomszerű általánosításánál a néppárt épenséggel nem igyekszik antigazember taktikát követni. Az egyházpolitikai törvények revíziójának pártja ez. A miniszterelnök világosan megmondta neki, hogy a revízió ki van zárva, sőt a hazafiasan érző magyar emberre nézve el sem képzelhető, mert behagedő sebeket bünyös kézzel felszaggat, a belviszályt a lázadásig felszítja, a polgári szabadságot a legnagyobb veszélyeknek, Magyarországot a kulturából és haladásból való kikapcsolás által a biztos romlásnak teszi ki.

A levegő immár teljesen tiszta. A viharos tetszés-zaj, mely a miniszterelnök esütörtöki beszéde után a képviselőházban elemi erővel kitört, mely végig fog hangzani az egész országon s folyvást erősödő visszhanggal találkozik annak az általános meggyőződésnek a kifejezése, hogy a szabadelvűség zászlóját itt senki sem lobogtatja magasabban, senki sem védi elszántabban, mint Széll Kálmán.

A közigazgatás reformja, mely már régóta nem csupán a publicisztikai fejtegetések tárgya, hanem a közigazgatási tisztviselőket is élénken érdekli, a mi számos,

spontán tartott tanácskozásban nyilvánul, immár annál sürgősebb, minél bonyolódottabbak a végezni valók. Az alapos reform, mint érteni való, oly kérdés, melynek megoldása nehéz és ezért sok időt kíván. Széll Kálmának, a belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnöknek a közigazgatás egyszerűsítésére vonatkozó körrendelete a napokban felhívta a közigazgatási közegeket, hogy 24 feltett kérdésre nyilatkozzanak. A gyakorlati szükségletek nagy ismeretével fordította szemét ez a messztekintő államférfi az ügynek nemesak elv, hanem technikai oldalára is és elvárhatjuk immár, hogy a beérkező vélemények és javaslatok alapján oly valamit fognak alkotni, ami a közkiválmaknak legjobban megfelel.

A református hitélet fejlesztése.

Debreczen, december 8.

A magyar kálvinistaság központjában régóta érzett óhajtnak adott kifejezést azon indítvány, melyet közelebb dr. Boldizsár Kálmán rendőrkapitány adott be ev. ref. egyházunk presbiteriumához a református hitélet fejlesztése tárgyában. Az indítvány, mint értesülünk, a lelkeszi karnak adott ki véleményezés és jelentéstétel végett s reméljük, hogy e nagyfontosságú kérdésben beérkezendő jelentésben az egyháziatlanság és üres templomok mai korszakában az indítvány pontjai kedvező fogadtatásra fognak találni, presbiteriumunk pedig megfogja ragadni az alkalmat, hogy a vallásos buzgóság emelését célzó ezen intézkedéseket mielőbb életbeléptethesse. Az indítvány a következőleg hangzik:

aránt, e két város lett otthona, hol színészetének nagy idejét töltötte felváltva. — Az intendatura felbomlása után 1875-ben aradi igazgató lett és a debreczeni híres társulatot Aradra vitte. Mint igazgatónak első éve — dacára a kitűnő társulatnak, — nem sikerült, mert Aradon 1875 őszén tört ki a kereskedelmi körökben a válság. Ezt a válságot nagyon megérezte a színház, tetemes veszteséggel végezvén az évadot, Aradról lemondott. 1876-ban Székesfehérvárra szerződött, mint általános rendező és jellesszínész. 1878-ban megalapította az első magyar színész „Egyesületet” (Consortium) és mint ennek felelős igazgatója elnyerte Debreczent és Nagyváradot egyaránt. Három évi szerencsés működése után 1882-ben Győr, Pozsony, Komárom, B. Fűred, Szombathely és Pápa színikerület igazgatója lett és mindenütt, a hol jeles társulattal megfordult, tiszteletet, közbecsülést és szeretetet vivott ki magának és társulatainak!

1884-ben Szabadkára ment megülni színészetének 25 éves jubileumát és igazgatói bukását. E város közönségét Mándoky nem értette meg! sem őt a közönség! itt volt kénytelen letenni az igazgatás terheit és visszamenni Debreczenbe folytatni mint színész működését...!

1890-ig szakadatlanul szolgálta a magyar színészet szent ügyét, ekkor betöltötte működésének 30-ik évét, nem habozott egy pillanatig sem, hanem nyugalomba vonult, midőn még művészetének delén volt. Nem akarván kitenni személyét azon mellőzéseknek és megalázásoknak, melyben manapság az idős színészt bőven részesítik.

Mint színművész azon egyének közé tartozott, kinek neve legismertebb volt az országban. És a hány tekintélyes színház van az országban, mindenütt kelt taps és riadó lelkesedés az ő szavai nyomán... és ezek közül sok helyt hatott közre, a vidéki színészet tekintélyének emelésére, a színi viszonyok állandósítására. — Mint igaz-

gató áldozatkész volt mindig. Nem a garaszkodó kalmár direktorok fajtájához tartozott. Gavallér igazgató volt, a ki gentleman módjára bánt a társulat tagjaival. — Bőven osztogatta az előleget, ő maga is vidám ember lévén, nem szerette maga körül a rideg fegyelem és igazgatói szigor által lenyűgözött és e miatt kedvükben korlátozott színészeket.

A gavalléros igazgatóság persze nem tartotta sokáig magát. Mándoky vagyonának nagyrésze ráment a vállalatra. A gentleman direktor tőkéje eluszott s ő azzal vigasztalta magát (saját szavaival élve): a színészet adta! a színészet elvette; legyen áldott az ő neve. És nem kesergett az eltűnt vagyon után... A bukás előtt ő volt a legkedélyesebb direktor, a bukás után pedig a legvidámabb színész. A direktorság és a vele járó terhek egy hajszálát sem őszítették meg.

Midőn a debreczeni színház megnyílt, akkor láttam először Mándoky Bélát! A legdaliásabb alak volt a társulatnál; magas, széles vállu, domboru mellü alkibiadeszi alak, büszkén tartott fejjel, nemes homlokkal, egy troubadour tekintetével, a dallamosságig zengzetes hanggal. Mikor ez a sok istenadta előnyyel felruházott alak kilépett a színpadra és mikor lejátszott egy szenvedélyes jelenetet: a hány fogékony lelkü kisasszony ült a színházban, az mind felfedezte álmódott ideálját ebben a hódító szerelmesben!

De nemesak a két testvérváros női voltak Mándoky részére hódítva! általánosan elismert dolog volt, hogy hozzá hasonló szerelmes színész nincs több a vidéken! Azt lehetne róla mondani, hogy „született szerelmes színész” volt.

Szakáll Rózsa és ő! több mint egy évtizedig a színpadi szerelem legkitűnőbb képviselői voltak a vidéken. Az ő boldog vagy boldogtalan szerelmük egy korszakot betöltött. Egy egész nemzedék mosolygott, vagy sirt az ő vidám vagy szomorú törté-

neteiken. Összeillőbb szerelmes párt az isten sem teremtett... ez volt akkor a nézet!

A budapesti nemzeti színháznál két ízben is vendégszerepeit. 1869-ben Radnótfáy alatt: Egy szegény ifju történetében mint „Odio Maxim” és „Sheridan”-ban a czimszerepben. 1872-ben „B. Orozy alatt „Ármány és szerelem”-ben mint „Ferdinánd” „Seridán” és „Robin de Bois”-ban (Ördög naplója), a sajtó és közönség egyaránt lelkesen fogadta a fiatal színészt, de az igazgatóság más nézetben volt — szerződését korainak találta.

Mándoky nem törődött vele... visszament az ő kettős otthonába: Debreczenbe és Nagyváradra, ott hirdette ennek a két nemes közönségnek az ígét két évtizeden át.

Az ő mélabus „Hamlett”-jét, „Romeó”-ját, „Sheridán”-ját, „Robin de Bois”-sát, „Rákóczy Ferencz”-ét, „Mirabeau Gábor”-ját, „Bánk-bán”-ját, „Marót-bán”-ját, „Mátyás király”-át, „Carlos”-sát (a Hazában), „Reno János”-át (Egy katona történetében), „Desturnell ügyvéd”-jét, (Segliere kisasszony), „Posa Marquis”-át (Don Carlosban), „Violá”-ját stb. sokaig fogják még emlegetni. Mándoky Béla azon ritka egyének közül való, kik mindig és mindenha díszetere válnak a magyar színészetnek. Mint ember a jóság maga... csupa szív... csupa kedély, kinek ninesenek ellenségei, ninesen haragosa! Szereti, becsüli mindenki, mert modorában annyi szeretetreméltóság van, hogy ritkítja párját.

Most visszavonultan él...! művésze tének fényes alkotásai csak mint álmoké meg! jelennek meg előtte.

Most is szép lelke egy rég mult dícső társulat kedvelt egyéneit könyvben örökítette megóva neveket a feledéstől.

Az ő nevét se feledi hamar a magyar közönség, mert művésze fentartja nevét az utókornak.

Dr. Vihari Ö.

Nagytiszeletű Egyháztanács!

A debreczeni református egyházi hitélet megnyilatkozása már régóta nem olyan, aminővel a legnagyobb magyar református város gyülekezetének példaképpen tündökölni kellene. Az ezt látónak szívében, ha igaz magyar református ember, elégedetlenség kél, de aki összehasonlítja más hitfelekezetek egyházi életét és azt a törekedést, mellyel hűveiket összetartani, azok lelki buzgóságát eleven virágként öntözve, ápolni igyekeznek, keserűséggel tapasztalja, hogy az élő hit termő ereje veszett talán ki belőlünk, avagy gondos kezek nem ápolják eléggé az Ur szőlőjét.

A nagytiszeletű egyháztanács a legutóbbi időben nem egyszer foglalkozott már az istentisztelet rendjével, ösztönszerűleg érezve, hogy a templomok látogatása lévén a hitbeli élet külső kifejezése, első lépés volna a lelkipásztori gondoskodás miatt annyira szükölködő hívő ezreket a templomok csarnokaiba bevinni, az egyházi szónoklás mindig ható igaz erejével az Isten házának hajlékát a protestáns hitbuzgóságnak ismét erős várává tenni Debreczenben.

Többszöri tapogatózó határozathozás után kitűnt, hogy édes mindnyájunk érezzük valamelyes cselekedet szükségét, mert az élet nem vár és halad, a hitélet pedig a mindennapi élet változásai mellett határozottan alászállott. Egyházunk gondolkodó jobbjai között régen vágy keletkezett szót emelni e miatt, ennek kíván kifejezője lenni jelen írás is, mint annak jele, hogy a Nagytiszeletű Egyháztanács zárt sorain kívül is vannak, — hála a Mindenhatónak! — még igen sokan, a kik szívében az egyházzal élnek és ha nem mondanak is e sorok ujját, legalább formába vették azt, a mi megtestesült az óhajtott eredményre vezethet.

Régi szép szokás, hogy vasárnaponként reggeli 9 órakor minden templomunk tornyában megszólalnak a harangok és egy időben mindenütt felzendül a hívők ezreinek éneke. Ez a templomi idő újabban, a modern élet változásai folytán, igen sokak előtt alkalmasnak nem bizonyult, azért legalább egyik templomban annak más órára áttetele indítványoztatott.

Azonban ez csak egyik része annak, a mire szükség van, mert még mindig a délelőtti 9 órakor tartott istentisztelet a legtöbb ember ideje szerint a legalkalmasabb. Csak hogy a templom ajtajának nemcsak ekkor kellene nyitva lenni, a mikor azt kinyitattja az ősi szokás, hanem mindannyiszor, a hány alkalmat csak az élet megkíván és a hívek oda vágyanak. Az élet pedig arra tanít, hogy alkalmazkodnunk kell annak változásaihoz, hiszen a protestáns szelleme maga a haladó élet követelményeiből született meg.

Ezeknél fogva szükséges, hogy a minden templomban meghagyandó 9 órai istentisztelet mellett legalább két templomban — mondjuk a nagytemplomban és a Kossuth-utcai templomban — vasárnaponként délelőtti 11 órakor szintén, egyházi beszéddel istentisztelet legyen, hogy azok is hallgassák az Isten igéjét, a kik életbeosztásuk mellett előbb azt nem tehetik.

Tisztelettel kell lennünk azok véleménye iránt, a kik a rendbeli különbözet megpecsétlését látnák a közönségesebb társadalmi állású és intelligens néposztály különböző idejű templomi órája között, de nem kell azt hinnünk, hogy ez oly annyira éles elválasztást okozna és ha volna is különbség, ki állíthatja, hogy az egyházi szónoklás hangjának, tárgyának és egész menetének mindig és minden körülmények között minden embernek egyformának kell lenni? Más a közönségesebb, más a fejlettebb intelligenciával bíró ember hitéletbeli lelki szükséglete s az egyházi szónoklatnak, főképen protestáns egyházunkban épen az a hivatása, hogy a szívre és értelemre egyaránt hasson, az élőhitet oltsa be és elevenítse meg a hallgatók lelkében, ez pedig az egyházi beszéd nem alkalmazkodó lemorzsolással — valljuk meg — csak az idő kitöltése és oda vezet, ahol vagyunk és amely

állapoton jó irányban épen változtatni akarunk.

Becsületes igyekezetű fiatal lelkészjeleltek vagy tanulók szónoklat gyakorlatai, az éneklések előtt vasárnaponként végzett, de a gyakorlatban semmi értelmet nem mutató biblia-olvasások, a gyülekezet éneklésének orgona-kíséret nélkül való ingadozása nemcsak az istentisztelet rendjének szépségét sértik, hanem lényegesen is hozzájárulnak a templomkerülés növeléséhez. Hétköznapokon a reggeli és délutáni harangozás időjelzésnél alig egyéb, mert egy-egy ima lepergetése a majdnem teljesen üres templomban nemhogy oda vonzaná a híveket, de alapos ok arra, hogy a debreczeni ref. hívek egyeteme tiltakozzék az ellen, hogy csupán imádkozó gyakorlat legyen a mindennapi templomi szolgálat kielégítése.

Mindezeknél fogva néhány pontban határozott formában előtárom azokat a változásokat, a melyek külsőképen elengedhetlenül szükségesek nagy egyházközségünkben a templomi istentisztelet rendjének javítására, hogy a hitélet buzgóságát észrevehetőleg élénkebbé tegyük; arról, hogy a lelkipásztori gondoskodás felelősségével a belső hitélet új hajtásokat, friss elevevénget mutasson a gyülekezetben, a nagy. egyháztanács és lelkész kar bölösége, lelkesedése és hivatásérzete, akar, fog és fog is tenni szemmel látható módon.

1. A nagytemplomban és a Kossuth-utcai templomban, a régi szokásnak megfelelő rendes, vasárnap reggel 9 órakor kezdő istentiszteleten kívül vasárnaponként és ünnepnapokon délelőtti 11 órakor egyházi beszédes istentisztelet a rendes lelkipásztorok által, melyekre szintén a szokásos ünnepi beharangozás hívja a híveket.

2. A vasárnaponként a rendes istentisztelet előtt szokásos bibliaolvasások elhagyassanak, mivel azok a jelenlegi formájokban nem megfelelők és helyettük orgona-kíséret mellett éneklés töltse ki a várakozási időt.

3. Hétköznapokon úgy reggel, mint délután ima, vagy kátémagyarázásokból álló templomi szolgálat teljesíttessék a segédlelkészek által, az orgonának mindenkor megszólalása mellett, a mi a gyülekezeti éneklés elengedhetetlen segítője.

4. Kéressék föl a nagytiszeletű lelkész kar, hogy a nagytiszeletű teológiai tanárkarral együtt dolgozzon ki részletes javaslatot a istentisztelet rendjének, a temetési, esketési és egyéb egyházi funkciók teljesítése körül a vallásosság és áhitat komolyságát és szépségét megőrző módokat megállapítására nézve.

5. Terjesszen a nagytiszeletű lelkész kar az egyháztanács elé kimerítő javaslatot a lelkipásztori gondoskodás (cura pastoralis) gyakorlásának a helyi nehéz viszonyok közt érvényesítését illetőleg.

Nagytiszeletű Egyháztanács! A fent elsorolt kívánságok által elért siker megvalósulása mindnyájunk által hön óhajtott változásokat lenne hivatva teremteni az aláhanyatlott hitéletben, ősrégi városunk népei között. A tiszta vallásosságtól áthatott Helvézia protestáns városainak puritán hitélete lebegjen figyelmeztető és követendő példaképen szemünk előtt, a mint az e sorok előterjesztőjének is vallásos lelkesedést öntött szívébe.

Fogadjá azért a Nagytiszeletű Egyháztanács ez őszinte buzgóság által sugallt föl-szóalást a hitbuzgóság hasonló melegével.

Dr. Boldisár Kálmán,
egyházlag.

Megzavart mézeshetek.

Az előtt asztalosműhely volt. Most kovács lakik benne. A zöldre festett ajtóra maga a gazda mázolta fel e szót: „Kovácsműhely.”

— Jó napot, — köszöntöm a mestert.
— Adj! Isten.
— Mikor jön hozzám, hogy megnézze a kéményt? Nagyon füstöl.
— Füstöl? Ezen én nem segíthetek. Min-

dig füstölt. Ezen legfeljebb egy kőműves segíthetne.

— Ez bosszantó.

— A ház egészen el van hanyagolva, uram. Az én tetőmről egy erősebb szél lefujja a téglákat. Látja ezt a törött falat? Egy téglá esett rá.

— Miért nem beszél a háziurral?

— A háziurral? Az még csak az igazi. Én épen olyan bajban vagyok, mint maga. A háziur semmit sem akar reperáltatni. Az az ablak is ottan egészen ki van esve. Deszkákat kellett helyette odaszegezni, pedig ujnak kellett volna helyébe jönni.

— Hátul alszik maga? . . .

Hangos beszédünkre a kovács felesége is előjött és biztatni kezdte férjét, hogy beszéljen a háziurral az ablak érdekében, mert ő nekik joguk van a háziurtól új ablakot követelni.

— Ne kotyogj, te ostsba — felelt neki a férje.

— Hát akkor legalább meséld el az urnak a másik dolgot — folytatta a feleség.

— Minek panaszkodom, ugysem segíthet rajta.

— Mi lehet az a másik dolog? — kérdém kíváncsian.

— Uram, igen kellően helyzetbe kerültünk.

— Hogy-hogy?

— Rovarporral.

— Rovarporral? — kérdém.

— Igen, rovarporral, poloskák, svábok, bolhák és más ilyen haszontalan férgek számára.

— Legalább azt mondják, hogy e por pusztítja a rovarokat, azonban a kisasszony a rövidárkereskedésben azt mondja: nem — vágott közbe a kovács felesége.

— De hát mit bántja az magát, hogy használ-e, vagy nem használ? — mondtam.

— Ha nem használ, úgy annál rosszabb — felelte az asszony.

— Nem értem sehogy sem — mondtam.

— No nem bánom, ha már így van a dolog, hát elmondom — szólt a kovács és mesélni kezdett:

— Körülbelül egyhetes házasság voltunk,

— Kéthetesek — kottyant bele az asszony.

— Nem bánom, hát kéthetesek. Én épen egy fedőt készítettem a műhelyben a plébános ur számára. Egyszerre csak bejön egy ur. Utazó volt.

— Vesz valamit? — szólt hozzám.

— Nem, nem veszek semmit — feleltem.
— Hát nézze meg legalább a rovarporomat, mert ez a világnak igazi, hamisítatlan, legnagyobb csodája.

Erre feleségem is odajött. Az ur tovább beszélt.

— Nincsen minálunk semmiféle rovar, hiába is kínálja, — szóltam közbe.

— Önöknél nincsen, hanem a faljukbeli embereknel bizonyosan van. Nem adhat minden ember a tisztaságra annyit, mint önök. Legyek, bolhák, poloskák, svábok, pókok pusztulnak e portól és kukacok halnak meg tőle. Ágyat, ruhaneműt, mindent tisztán lehet tartani, sőt kutyát és macskát is.

— Asszony, — szóltam feleségemhez fordulva, — ez az ur mond valamit. Emlékszel-e rá, hogy tavaly mennyit panaszkodott özvegy Bromné, a ki idejött nyaralni és mennyit panaszkodtak a többi nyaraló vendégek is? Talán vennék? Fiatalok vagyunk, élelmeseznek kell lennünk.

— Én is azt gondolom, hogy talán vennék egy keveset, — mondtotta a feleségem.

Erre az utazó ismét dicsérni kezdte a portékáját és többször említette e szót: gros. Mi nem tudtuk a feleségemmel, hogy mit jelent e szó, mire megkérdeztem a kereskedőt:

— Ugy-e bár kérem, egy gros: az huszonnégy.

— Igenis annái, — felelte ő háromszor is.

Végül kivett egy levelet és elém tette, hogy irjam alá.

Fiatalkorunk voltunk, meg az aláírásról se tartottam valami sokat, így hát odaadtam aláírásomat.

— Három hónapra, — mondotta az utazó.

— Jó, három hónapra.

A kereskedő távozta után még kérdezte tőlem a feleségem:

— János, nem tettél-e valami ostobaságot, hogy egy tallérért mertél venni?

— Nem, — szóltam — egy tallér még nem vagy.

— Egy pár nappal később, most épen hat hete van — folytatta a mester elbeszélését, — egy csomagot kapunk. Felnyitjuk és tátott szájjal bámulunk a számlára, mely a csomaghoz volt csatolva.

— Anyjuk, hozd el a számlát.

Az asszony elhozta és a kovács fekete oros ujjai között egy erősen összegyűrt számlát tartott elém, mely így szólt:

Becsés költségére és felelősségére itt küldünk önnek:

2 nagy dózis Dianát	10 fl.	28-80
2 " " "	20 fl.	57-60
2 " " "	35 fl.	100-80
		fl. 187-20

— Most kérdelem öntől, uram, hogy ez nem gyalázatos dolog-e? Szegény emberek vagyunk, egy kis ágyneműnk, egy pár amalairozott talunk van egészben véve s ezt is hitelre vettük. Mit csináljunk mi hát ezzel a körülbelül kétszáz forintnyi értékű rovarporral? Hisz itt az egész faluban nincsen kétszáz féreg.

— De hát hogyan is rendelhetett meg ennyit? — kérdém.

— Azt hittem, hogy csak egy tallérért fognak küldeni, mert mi ebben a hiszemben voltunk feleséggel, mikor a levelet aláírtam.

— Hát aztán, mikor a számlát kivette a csomagból és elolvasta, mire határozta el magát?

— Kaptam magamat és a csomagot a vasuti állomásra vittem és vissza akartam küldeni a czégnak.

— A vevényt természetesen visszautasították?

— Vissza.

— Hát tovább mi történt?

— Most a csomag a vasuton fekszik és én november ötödikén meg fogom kapni a váltót 187 forint 20 cents-ről. Mit tegyek hát?

— Nem tudom, kedves Zandberg mester.

— Egész éjjel nem tudunk aludni a gondtól — szólt most az asszony — Istenem, Istenem, mily szörnyű dolog. Egész évben nem keresünk meg kétszáz forintot és most egyszerre kellene ennyit kiadnunk. Egy ilyen rozoga lakás és hozzá ennyi roparpor! Sokkal jobb lenne, ha balhánk lennének és porunk nem volna.

Én istenhözadót mondtam a mesternek, kimentem a szabad ég alá és azt gondoltam magamban, hogy mégis csak furcsa dolog lehet az, hogy ha az ember a mézes hetekben nem bír aludni a rovarportól. Az emberek néha igazán furcsán bánnak egymással.

SZINHÁZ.

Az aranyember. Jókai e poétikus szindarabjában lépett fel másodikban P é c h y Aranka, a kedves megjelenésű művésznő. Noémi szerepét játszotta sok igyekezettel és rátermettséggel. Habár Szabó Irmát nem érte is utól, a hivatottságot nem lehet tőle megtagadni. A többi szereplők közül Komjáthy, Fáy Flóra, Szigeti Lujza, Komjáthy, Tanay, Sziklay, ifj. Szathmáry és a többiek mindannyian dícséretesen játszottak.

Vendégszereplés. A jövő héten ismét vendégszereplés lesz színházunkban. Pávay Ilonka kisasszony, a színiakadémia növendéke fog fellépni. Első fellépése e hó 16-án lesz, mikor is Szigligeti örökbeesü népszínműve, „A cigány” fog színrekerülni, melyben a fiatal, kedves megjelenésű kisasszony a Rózsi szerepét fogja játszani. Második fellépése a „Huszárszerelem”-ben lesz, melyben Anna szerepét játssza. A tehetséges vendégszereplő kisasszony már ismeretes városunkban művészi rátermettségéről, mert több műkedvelő előadásban szerepelt nagy tetszés mellett. Hiszünk, hogy a város intelligens közönsége tömeges jelenlétével fogja támogatni vendégszereplését.

A „Jogász-Önképzőkör”-ről.*

Debreczen, decz. 8.

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim! Szíves türelmüket s elnézésüket kérem néhány rövidke pillanatra, mivel elengedhetetlen kötelességemnek tartom, hogy a mai napnak ránk nézve nagy jelentőségét — habár csak röviden is, de — méltathassam s hogy némi fölvilágosítással szolgálhassak Önöknek, ama czélt illetőleg, amelynek megvalósítása, elérése a mai estélyünk rendezésére nekünk az impulzust megadta.

Körünk, a „Jogász Önképzőkör”, az ős kollegium falai között, esős éjszakai elvonultságban folytatta működését, az évek hosszú sorozatán át. Működése kizárólag tudományos irányu s meglehetősen szűk körű volt. Sem maga a kör, sem annak tagjai, mint ilyenek, a nyilvánosság előtt nem szerepeltek.

Ugyan mi indíthatott hát rá bennünket, hogy — habár csak rövid időre is, de elhagyjuk az Alma Mater falait s a nagy nyilvánosság elé lépünk? Különböző okok vezettek erre bennünket. Az egyik az volt, hogy meg akartuk mutatni, hogy ez a kör él és életre képes! A másik ama meggyőződésünk volt, hogy egyáltalában nem vétünk körünknek multja, tradíciója ellen, ha eddigi szerény színterünket rövid időre elhagyjuk s a nyilvánosság elé lépünk.

Megengedhetőnek tartottuk, hogy a komoly munkával való foglalkozás után egy kis szórakozásban is legyen részünk. Szellemi élvezetet szerezzünk annak a közönségnek, amely bennünket megjelenésével megtisztel s gyönyört okozunk önmagunknak is; téve mindezt valamely hasznos, nemes czél eszményének a megvalósításával s ekként a hasznosat mintegy a kellemessel vegyíthessük.

Testvérkörünk, a „Jogász Segélyző Egylet” volt az első, amely azt az életre való eszmét pendítette meg, hogy hozzunk létre jogakadémiánkon egy alapítványt, a melynek évi kamataiból a jogakadémia egyik-másik hallgatóját külföldre segíthessük, hogy ottan tanulmányait öregbítthesse, szélesbíthesse.

Meg vagyok róla győződve, mélyen tisztelt hölgyeim és uraim, hogy ez az eszme annak a megvalósítása sokkalta közismertebb fontossága, hogysem annak hosszabb fejtegetésébe kellene bocsátkoznom a jelen alkalommal. Ezuttal csak arra szorítkozom, hogy főbb vonásokban kiemeljem czélunknak fontosságát.

Ha a nyugat művelt nemzeteire egy pillantást vetünk, lehetetlen, hogy elkerülje, figyelmünket ama tény, amely szerint még a kultúra legmagasabb fokán álló nemzetek is mintegy versenyre szállanak egymással abban, hogy fiaikat más nemzetek országába küldhessék, hogy azok ott az idegen népek szokásait, törvényeit, művészetét tanulmányozhassák.

Kétségtelen dolog, hogy e tekintetben nekünk sem szabad hátramaradnunk. Azonban — fájdalom, — e czél elérésére eddigelé igen kevés eszköz áll rendelkezésünkre. Jogakadémiánkon is, — saj-

* Felolvasta Thót László, az Önképzőkör elnöke az e hó 6-án tartott estélyen.

nos! — ilyen czélú alapítvány még nincs. A közelmúltban létesült ugyan egy ily alapítvány — a néh. Dobray Istvánné hagyatékát értem, a mely tudomásom szerint 10,000 korona tőkéből áll, de a melyből, az alapító intencziói szerint, a joghallgatók csak minden ötödik évben részesülhetnek, — de ez még nem elég. Ez alapítvány létrejövele tehát épen nem teszi illuzóriussá a mi törekvéseinket.

Lehet, hogy csak évek, talán évtizedek múlva, lesz meg a kívánt eredmény, lehet, hogy meg sem érjük, míg az elvetett mag kikél! de ez nem lankaszt bennünket; sőt főlemel annak a tudata, hogy az uttörés nehéz munkáját megkezdjük s hogy az egykor — remélhetőleg — hatalmas épületnek első, szerény alapkövét letettük.

Körünk tehát lelkesedéssel fogadta a testvéregylet i ndítványát s egyben elhatározta, hogy a nemes czél elérését teljes erejével támogatni fogja.

Ime, mélyen tisztelt hölgyeim és uraim, így született meg a mai estélyünknek a terve.

Üdvözlöm tehát önöket, mélyen tisztelt hölgyeim és uraim s köszönetet mondok önöknek azért, hogy bennünket megjelenésükkel megtisztítottak s ekként czélunk anyagi, materiális sikerét biztosították.

De nem kevésbé illeti részünkről köszönet azon igen tisztelt hölgyeket és urakat, akik szíves közreműködésükkel, kedves művészetükkel a mai est erkölcsi, szellemi diadalában működtek közre.

Végül csak annak a kifejezésére szorítkozom, m. t. hölgyeim és uraim, miszerint kívánom, hogy érezzék magukat a mi szerény körünkben oly jól, oly kellemesen mint a mily igaz buzgalommal mi elkövetünk s megtettünk mindent arra nézve, hogy a mai estét önök előtt kedvessé, kellemessé varázsolhassuk!

Irodalom.

Csokonai (Civis) Naptár.

— 1901. VIII. évfolyam 8* 196 oldal. Kiadja a Csokonai-nyomda Debreczenben. Ára 30 kr. —

A Csokonai-nyomda, mely évek óta már számos, a kultúra terjesztését sikerrel szolgáló kiadvány megjelenését tette — sokszor tetemes anyagi áldozatok mellett is — lehetővé, nem riadva vissza még az olyan nem remélt helyről jövő konkurrens vállalkozástól sem, melynek legkevésbé sem kellene feladatai közé tartozni más, életképesnek bizonyult magánvállalatok megrostására törekedni, az idén is kiadta a most már VIII-ik évfolyamba lépő, széles körben elterjedt Csokonai-naptárt.

Örömmel konstatáljuk, hogy az 1901. évről szóló naptár sem tartalom, sem kiállítás tekintetében nem csak hogy nem áll az előbbi évfolyamok mögött, hanem gyakorlatias dolgokkal tetemesen bővített tartalmával felül is mulja azokat. Erről különben beszéljen helyettünk maga a röviden ismertett tartalom.

A rendes naptári rész és a jegyzéknapló után mindjárt következik a névnapok betűrendes jegyzéke, melyben egy pillanat alatt megtalálhatjuk azokat a névnapokat is, melyeket a naptári részből a vörösbetűs napok kiszorították; a betűrendes névnap mutató végén fenmaradó féloldalt a bel- és külföldi hossz mértékek ismertetése tölti be; az ez után következő bélyeg-és illeték díjjegyzék tájékoztat bennünket arról, milyen bélyeget ragaszunk egyik vagy másik okmányra; nem kevésbé fontos az ezt követő tudnivalók a levelezés és táviratozás köréből, mely bő tájékozást nyújt a postai és táviradai szabályok labirintusában való eligazodáshoz; a vadászati tilalom időt mutató táblából megtudhatják a nimródok, mikor nem lőnek bakot, ha lőnek! a világon forgalomban levő pénzek összehasonlító táblázata nagy szolgálatot tesz azoknak, kiknek annyi pénzük van, hogy külföldre is küldhetnek belőle

vagy olyan kevés van, hogy onnan is remélnék kapni. Következnek e gyakorlatias tudnivalók után a gazdasággal foglalkozók által bizonyára sokra becsült: gazdasági teendők az év minden szakában, mely hónapról-hónapra figyelmezteti a gazdát, mi a teendője a ház körül gazdaságban, a szántóföldön, réten, gyümölcsösben és faiskolában, a szőlőben, zöldséges kertben, méhesben, magtárakban és az állatok jó karban tartása körül.

A kellő csoportosítás kedvéért végül hagyjuk a szépirodalmi rész ismertetését és folytatjuk a gyakorlati értékű közlemények felsorolását. A szépirodalmi rész után talánunk ismét egy esomó hasznos tudnivalót egy és más baj leküzdéséhez vagy megelőzéséhez, ezután következik a nagy fáradsággal s gonddal összeállított debreczeni czimtár és pedig sokkal bővebb, könnyebben áttekinthető tartalommal, mint az más helybeli, nagy garral hirdetett naptárban feltalálható. Nincsenek ugyan benne felsorolva sem a névleg számot nem tevő kocsisok, béresek, csöszök, napidijas hajduk stb., de a mi és aki specialiter Debreczenben székelő hatóság, egyesület, társulat, kereskedelmi és iparvállalat van, ezek vezető férfiainak, valamint a kereskedőknek és iparosoknak nevei, lakhelyei mind benne vannak és pedig nem összezsufolt, tömör sorokban, hanem könnyen feltalálható módon külön sorokban és abc-rendben. Ha még felemlítjük a Debreczenben és vidékén tartani szokott országos vásárok jegyzékét is, azt hisszük, hogy a mindenben gyakorlatiasságot keresők e naptár közhasznú tartalmával teljesen kielégítve találhatják igényeiket.

A szépirodalmi, szórakoztató részt szerénységből Szirén álnév alatt író munkatársunk hangulatos beköszöntő verse vezeti be; nyomon követi ezt Lovász János „A kolomposok” című gyönyörű rajza, melyben a magyar pásztornép szokásos „akkuratosságot” élénk színezéssel festi; a következő elbeszélésben átadja a szót Csulak Lajosnak, hogy ez „A Zoltáni Dénes öröksége” czimen elbeszéljen egy a bérczes hazában élő székely nép nem gondolkodásmódjáról tanuskodó érzelgős történetet, minek olvasása után szinte jól esik elmerengni a „Dan k ó P i s t a n ó t á i n”, melyeket legutóbbi körútján hallott szerte az országban. Majd Jablonczay Kálmánnak a legközelebbi napokban megjelenő művéből mutatványként közölt „A betyár” című szépen megírt romantikus elbeszélése, Dr. K. Tóth Mihály ügyes tollrajzával tarkítva és Konecz Ákosnak „Kit sirat a Rákóczi harang?” című Debreczen multjából merített történelmi elbeszélése teszi érdekessé a szoros értelemben vett szépirodalmi részt.

Nem kevésbé érdekes azonban a krónikai rész sem. A „Debreczen szába kir. városket új bérpalotája” című czikk keretében nemcsak a várost, jobban mondva egy egész városrészt széppé tevő két új bérpalota, hanem sok más középület keletkezésének és létrehozásának története van elmondva. A polgári erényekben élt és halála után szülővárosa, egyháza és ezeknek kulturális és közhasznú intézeteinek jóvoltáról százakkal gondoskodó Kövesdy János életrajza van a való tényeknek megfelelően leírva a következő czikkben, mit „A mult év története” követ, melyben fel vannak sorolva a mult évben történt világ és a Debreczen közönségét különösen érdeklő kiemelkedő lokális események. Az elmaradhatlan, de jól kiválogatott „Adomák” felemlítése után felsoroltuk mindazt, amit a naptár nyújt, de nem szabad megfeledkeznünk arról a praktikus beosztásról sem, melyet a naptárak egyik fő jövedelmi forrását képező kereskedelmi és ipari hirdetések elhelyezésénél tanusít azzal, hogy nem csoportosítja végül egy csomóban a hirdetéseket, hanem bekeleli az egyes czikkeket közé, hogy az olvasó ne csak akkor böngészzen

köztük, amikor szüksége van valamire, hanem szórakozásközben, akaratlanul is megragadják figyelmét. Lehet, hogy mint annyi másban, ebben is utánozni fogja a jövő évben valamely „magas támogatásban” részesülő vállalat, de ez aligha fogja csökkenteni annak a szolgálatnak értékét, melyet a naptár e beosztásával a hirdető közönségnek tett.

Midőn még megjegyezzük, hogy a naptár kiállítása fejlett izlésre vall és esinorborítékát sem nyomtatták Csehországban, hanem az egész debreczeni ipari termék, nyugodt lelkiismerettel ajánlhatjuk megszerzését.

Ajándék előfizetőinknek.

A „Debreczeni Ellenőr” előfizetőinek, mint eddig minden évben, most is megküldjük karácsonyi ajándékkul a napokban megjelent csinos kiállítású és érdekes tartalmu Osokonai-Naptárt. Azok az előfizetők, kik december hóban fizetnek elő a január 1-től kezdődő legalább egy negyedévre, december hóban nemcsak a lap ingyen küldésére tarthatnak igényt, hanem a Osokonai-Naptárra is.

HIREK.

— **Istentiszteletek.** Holnap, vasárnap a ref. templomokban a következők tartják az istentiszteletet: a nagytemplomban: Bíró János s. lelkész, a kistemplomban: Kovács Zsigmond s. lelkész, a kossuth-utcai templomban: Mitrovics Gyula, az iszpotálytemplomban: K. Tóth Kálmán.

A római katolikus templomban reggel 7 órakor Brösztel Lajos esendes misét tart. 8 órakor deákmissé. 9 órakor Szabó István nagy misét tart. 10 órakor predikáció, tartja Brösztel Lajos, háromnegyed 11 órakor Molnár Kálmán, 1/2 12 órakor Szőke János tanak esendes misét. Délután 3 órakor litániát tart Szabó István. 5 órakor Jézus szíve átátosságát tartja: Dr. Wolaffka Nándor.

Az ágostai hitv. templomban Materny Lajos főesperes tartja az istentiszteletet.

— **Nyugdíjazás.** Szunyogh Sándor kir. tanácsos, debreczeni pénzügyigazgató saját kérelmére ideiglenes nyugdíjba helyeztetett.

— **Gazdasági cselédek megjutalmazása.** Szép és ünnepélyes jelenet színhelye lesz holnap délelőtt 10 órakor a városháza díszterme. A földmivelési miniszter által kitüntetett gazdasági cselédeknek ekkor fogja átadni a diszoklevelet és 100—100 korona jutalmat a polgármester buzdító beszéd kíséretében.

— **Kinevezés.** Faust Elek pénzügyi tanácsos, nagybecskereki pénzügyigazgató helyett Öfelsége a király pénzügyi tanácsosi minőségben, debreczeni kir. pénzügyigazgatóvá nevezte ki.

— **Az izr. nőegylet jubileuma.** Fennállásának huszonöt éves fordulóját holnap fogja megülni fényes ünnepségek között a debreczeni izr. nőegylet. A diszközgyűlés d. e. 11 órakor kezdődik a Kereskedelmi Akadémia nagytermében. A nagyközönség elhelyezéséről s a rend fentartásáról 24 tagu férfi rendező bizottság gondoskodik, élén dr. Weisz József ügyvéddel. A közgyűlésen több hatóság is képviselteti magát; a városi tanács részéről, mint értesülünk, Simonffy Imre kir. tanácsos, polgármester és Komlóssy Arthur főjegyző lesznek jelen. Nem kevésbé fényes lesz az esteli hangverseny, kapesolatban a nagy érdeklődést keltő Eleven Ujsággal. Ennek főpróbája ma délután zajlott le. Hír szerint mind az előadás, mind a kiállítás méltó lesz a rendező nőegyletnek. Az Eleven Ujságot különben nyomtatva is fogják árusítani. Ilyen formában még gazdagabb is lesz, amennyiben emléksorokat, szellemesebbnél-szellemesebb cikkeket tartalmaz országos híru írók és

állnmérőfiak tollából. Az Eleven Ujság mindjárt a hangverseny után jön forgalomba s bájos fiatal leányok fogják árulni a bálteremben. A hangverseny, melynek műsora már tegnap óta ismeretes, szintén nagy sikerrel biztat. Óriási érdeklődés mutatkozik Balassa Jenőnek, a budapesti Vígyszínház kitűnő tagjának fellépése iránt, melyről a mai fővárosi lapok is megemlékeztek. A páholyjegyek mind elfogytak, belépési jegyet esti hat óráig az elnökségnél, azután a pénztárnál lehet kapni.

— **Lábrakelt guba.** Katona József fuvaros ma délután fát szállított a Czegléd-utca 7-ik számú ház alá. A ház elé érve, leszállott a szekérről, hogy mindkét szárnyát kinyissa a kapunak. Ezt a pillanatot használta fel valamelyik szemfüles tolvaj, a ki leemelte Katona Józsefnek a szekéren maradt gubáját és észrevétlenül ellillant vele. A rendőrség kereste a tolvajt és sikerült is hamarosan kézrekeríteni Bart István notórius tolvaj személyében, a ki az ócskásoknak kínálta megvételre a lopott gubát. Felkísérték a bűnügyi osztályhoz.

— **Mándoky Béla jubileuma.** A következő meghívást vettük: „A debreczeni színház igazgatója és társulata folyó évi december hó 11-én ünnepli érdemes színésztársának, Mándoky Bélának 40 éves színészi jubileumát, mely alkalommal Sheridan Richard színmű adatik elő. Mándoky Béla színészete és egész élete annyira össze van forrva Debreczennel, hogy bizton reméljük, hogy az a jubileumi nap színházunknak egy szép ünnepe lesz. Erre van szerencsém czimémet tisztelettel meghívni. Debreczen, 1900 november hó. Komjáthy János, színikazgató.”

— **Jövöheti tárgyalások.** 1900 decz. hó 10-én, hétfőn, esküdszéki tárgyalás ifj. Rostás Ádám ellen, rablás büntetettéért. Deczember hó 12-én, szerdán, főtárgyalások: Elekes Sándor ellen, súlyos testi sértés büntetettéért. Simon Imre ellen, lopás büntetettéért.

Deczember hó 13-ikán, esütörtökön: Lovász Andrásné ellen, gondatlanságból okozott emberölés vétségéért. Szikszai Lajos s társa ellen, lopás és orgazdaság vétségéért. Kovács Pál s társa ellen, lopás vétségéért. Szücs Agnes ellen, lopás vétségéért.

Deczember hó 14-én, pénteken: V. Tóth Lajos ellen, összbüntetéséért. Jenői László ellen, megvesztegetés vétségéért. Sipos Juliánna ellen, lopás büntetettéért. Kaszás Zsófia s társai ellen, lopás büntetettéért. Palóczy Miklós ellen, lopás büntetettéért. Jóna Miklós ellen, gondatlanságból okozott emberölés vétségéért.

Ugyanaznap még ítélet hirdetések.

— **Szabály jóváhagyás.** A gróf De-genfeld-téren épült vas árusátrak szabályzatát és díjtételét a belügyminiszter jóváhagyta.

— **Erőszakoskodó mezőőrök.** Késő este hajtott haza Lázár István hajdu-böszörményi lakos a juhait, mikor a dűlő-uton egyszerre csak egy szekér vágatott feléje s szétzavarta a juhokat. A szekéren Zolnai Miklós és Gajdán Imre ültek, kik ittas állapotban agyon akarták verni a juhok gazdáját, mire a megrémült Lázár lélekszakadva menekült a két részeg ember előtt. Hazaérve, még nagyobb meglepetés várt Lázárt; már akkor javában dözsölt a két mezőőr a megterített asztal mellett s a felesége — kire ráparancsoltak, hogy nekik kolbászt süssön, — szolgálta ki őket. Mikor aztán vége volt a lakomának s összetörték mindent az asztalon, kabátjuk alá rejtettek egy jókora szál kolbászt, ott hagyták a megrémült házaspárt azzal a fenyegetéssel, hogy hogy ha elárulják őket, mindkettőjüket agyonütik. Ma délelőtt ítékezett a két basáskodó mezőőr ügyében dr. Szőke törvényszéki bíró elnöklete mellett a törvényszék s figyelembe véve, hogy részeg állapotban követte el a két ember tettét, Gujdan

Imrét 40 korona fő- és 10 korona pénzbüntetéssel sújtotta, míg Zolnait felmentette. Az ítéletbe úgy az ügyész, mint mindkét vádlott belenyugodott.

Öngyilkosság sáfránnyal. Nem mindennapi méreggel akart véget vetni E. L. festő-segéd az életének. Husz krajczár ára sáfrányt tett egy pálinkával telt pohárba s az így elkészített mérget megitta. Egy félóra múlva jelentkeztek rajta a mérgezés tünetei, a fejfájás és a hányinger. Az előhívott kerületi orvos ellenmérget adott az öngyilkosnak, ki a gyors orvosi segínynek köszönheti majd életét. A rendőrség kihallgatta az öngyilkas piktort, de tettének okáról nem adott felvilágosítást.

Uj koronás-bankjegyek. Az Osztrák-Magyar Bank főtanácsa ülést tartott, melyen az elnök kijelenlette, hogy a két állam kormányja a jövő év szeptember 1-ig a régi öt forintos és ötven forintos bankjegyeit bevonja. Szeptember másodikán már kibocsátja a bank a tíz és száz koronás bankjegyeit, melyek az előbbi értékek helyére lépnek.

Ujtás a vasárnapi munkaszünetben. A kereskedelemügyi miniszter a vasárnapi munkaszünet tárgyában rendeletet adott ki, mely a fűszerkereskedőknek, kik üzletükben esemegét, sajtot, sonkát s más efféléket árusítanak, megengedi, hogy üzleteiket vasárnap délután este kilencz óráig nyitva tartásuk. Az elárúsítást azonban csak maguk a tulajdonosok személyesen végezhetik, segédekkel erre nem használhatják.

Felhívjuk t. olvasóink figyelmét az egész országban előnyösen ismert Wein Károly és Társai késmárki szövőgyár hirdetésére. E hazai gyár készítményei: szepességi vászon, damaszt-asztalnemű, törülköző, kávésteríték, zsebkendők stb. nemcsak a belföldön, hanem a külföldön is nagy elterjedtségnek és kedveltségnek örvendenek.

A Horgony Pain-Expeller igazi népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 32 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, csuszál stb.-nél a Horgony Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéznek elő, sőt járványkórnaál, minő: a kolera és hányóhas-folyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő háziszser jó eredménnyel használtatott az influenza ellen is és 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható, de bevásárlás alkalmával mindig határozottan: „Richter-féle Horgony Pain-Expeller” vagy „Richter-féle Horgony-Liniment”-et tessék kérni és a „Horgony” védjegyre figyelni kell.

Szép bajusz leggyorsabban és legbiztosabban nyerhető a híres **Hajdusági pedrő** használata által, mely minden bajuszpedrő készítmények között a legjobb!

A bajuszt szép állásban tartja, nem törí, nem tépi ki és soha sem keményedik meg.

Teljesen ártalmatlan növényi anyagokból készül, terpontint nem tartalmaz, igen kellemes illatu és soha sem avasodik meg.

Egy doboz ára: fehér és barna színben 40 fillér. Kapható: Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszerárában, valamint a készítő **Grósz Nagy** Ferencz gyógyszerárában, H. Szoboszlón.

Barátaink hangosan kiáltják, hogy a legszebb férfi-divat újdonságok, u. m. fehérművek, angol és olasz kalapok, ozilliderek, nyakkendők, zsebkendők, karlsbadi cipők, keztyűk stb. **csakis FEKETE JAKAB férfi-divat üzletében,** Debreczen, főté, kistemplom mellett, szolid, szabott áron kaphatók.

x Egy női szezessziós Ridikül, benne egy fehér csont láteső, 2 drb kules, 1 zsebkendő és 1 frt 60 kr. készpénzzel a zenedei jogászhangverseny alkalmával esütörtökön a ruhatárnál elveszett. Abecsületes megtaláló akár a renőrségnél, akár kiadóhivatalunknál illő jutalomban részesül.

x „Kathreiner Hölgy Naptár 1901.” Az ismert Kathreiner-czég még minden évben egy-egy feltűnést keltő s művészi kivitelű bájos képet közöltetett a naptárakban, a melyeknek egyikét-másikat bizonyára mindenki szívesen őrzött meg emlékeztetőben. Ez uj évre szintén egy oly elragadóan bájos kökényszemű gyermek fejecskével kedveskedik, a milyennél szebbet elképzelni sem lehet. Ezuttal azonban Kathreiner még egy másik, egészen ülönleges, rendkívül tetszetős, előkelő irodalmi uj évi ajándékkal lép vevői elé. — „Kathreiner Hölgy Naptár 1901. évre czim alatt egy csinosan kiállított, kedves kis almanach jelent meg, a mely élénken emlékeztet nagymamánknál annyira kedvelt gyémánt kiadásu lyrai költemény kötetkékre. Ez a teljes joggal „Hölgy Naptár”-nak czimzett művecske, a naptári részen kívül, ismert írónk igen érdekes és irodalmi beccsel bíró közleményeinek egész sorozatát hozza. A „Beköszöntő” vers elmerenget a multban, reménnyel kecsegtet a jövőben. Hangulatteljesen ecseteli az utolsó farsangi estét Martos Ferencz „Carneval halála” czimű versében. Modern kis elbeszélés „A huszár” Molnár Ferencztől. Szentessy Gyula „Erdei séták”; „Esküvőn” Nikólól; „Uniformisban” Balla Miklóstól; „Hangulat” Pásztor Árpádtól mind megannyi bájos kis versikék. Rákosi Viktornak egy elbeszéléssel is találkozunk: „A tomaji örült”, a melyben szerző kellemesen szórakoztat ismert jóizü humorával. Végül „Ötletek” czim alatt egy csomó vig és komoly gondolat, eszmeforgácsok, tréfás kérdések és feleletek, adomák stb. stb. A szinnyomatu czimképről, Trentin A. akadémia festő mesterműve, kedves regét olvas a szemlélő: A kis szoba ablaka alatt a játszadozásban elfaradt kis göndörfürtü gyermek ágyacsájában épen elszendergett; az alkony pirja még ül az ablakon; egy utolsó sugár tüzes esőket nyom a kiesi homlokára. A mellette ülő anyja arczáról boldogság sugárzik, a piczikén előmlik a báj. Valódi disze e kép a hölgy naptárnak, a mely bizonyára szép kis ajándék minden munkaasztalkára s egyuttal hasznos könyvecskéje leendő minden háziasszonynak; nemkülönben kedves emlékeztető az általános kedvelt Kathreiner maláta kávéra. Ez utóbbi jóakarói és barátai a „Kathreiner Hölgy Naptár 1901-re” minden kereskedőnél, a míg annak készlete tart, ingyen kaphatják. Azoknak pedig, a kik ez ajánlatos családi kávé még nem használják, alkalom nyilik, hogy e célra külön kiállított próba-csomag vétele által, e kávé rendkívüli előnyeiről, a jóizre és takarékosagra való tekintetből, meggyőződést szerezhessenek. Rendes használat esetén, a Kathreiner-féle Kneipp maláta kávé kitűnő hatása az egészségre csakhamar beáll akkor is, ha azt félig bakkávéval vegyítjük.

x Sok évi megfigyelés. Emésztési gyengeségeknél és étvágyhiánynál, általában minden gyomor-bajnál, a valódi „Moll féle Sedlitz porok” bizonyultak a legsikeresebbeknek a többi szerek fölött, mint gyomorerősítők és vértisztítők. Egy doboz ára 2 K. Sztéküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udv. szállító által, Bécs, I., Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll A. készítménye kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

Közbiztonsági állapotaink javítása.

Debreczen, decz. 8.

Debreczen város tanácsa ma a közbiztonsági szolgálat reformálásával foglalkozott s ez ügyben oly határozatokat hozott, melyek rövid idő alatt nagy hatással lesznek közbiztonsági állapotaink javítására. A tanácsülés a polgármester elnökleite alatt tartatott. Jelen voltak: Komlóssy Arthur főjegyző, Szabó József főszámvevő, Boczkó Sámuel főkapitány, Körner Adolf, Vecsey Imre, Király Gyula, Hajdu Gyula tanácsnokok, Végh Gyula th. főkapitány, Csóka Sámuel polgármesteri titkár és Illéssy Gyula jegyző. Tudósítónk az ülésről a következőkben számol be:

Az ülést a polgármester megnyitván, előterjeszti, hogy a tanácskozás tárgyát a város közbiztonságának szanalása képezi s ez az utóbbi időben felmerült sajnálatos események folytán gyors intézkedést igényel s felhívja a tanácsot a baj orvoslása tárgyában javaslatlételre.

Ezután Boczkó Sámuel emel szót s előadja, hogy a közbiztonsági bajok megszüntetésére legbiztosabb s legezlszerűbb intézkedésnek azt tartja, hogy a rendőrség legénységi személyzete a maga egészében a közbiztonsági szolgálat teljesítésére alkalmaztassék. Mert a mai helyzet az, hogy a rendőrség legénységi létszámából tizenhatan a rendőrség bünyügi osztályának hatáskörébe tartozó hivatalos kézbesítéseket látják el és a hivatali helyiségek rendben tartásával vannak elfoglalva, valamint küldőncz szolgálatot teljesítenek s azért a közbiztonsági teendők teljesítésétől elvonatnak. A rendőrség legénységnek egy harmada a szolgálat teljesítése alól váltakozva fel van mentve, egy harmada a nappali és egyharmada az éjjeli közbiztonsági szolgálatot teljesíti. Kevés a személyzet, megjegyzi azonban, hogy bármily nagy lenne is a rendőrség létszáma, akkor sem lehetnének feltétlenül biztosítva a felmerült sajnálatos esetek ellen. A közbiztonsági állapotok lehető javítása érdekében szükségesnek tartja, hogy a hivatalokban alkalmazott 16 rendőr is a közbiztonsági szolgálat ellátására alkalmaztassék s a hivatali kézbesítés és egyéb teendők elvégzésére napidij mellett megfelelő egyének vétessenek fel.

A főkapitány ezen indítványát a tanács egyhangulag elfogadta. Valamint egyhangulag elfogadta a polgármester azon indítványát is, hogy a város belterületén kivált az esti és éjjeli órákban a város lovas rendőrsége is felügyeleti szolgálatot teljesítsen s hogy az ügyeletes rendőrtisztviselőknek szigorú köteletségévé tétessék, mikép egy a nappali, mint az éjjeli őrzáratokat az eddiginél szigorubb ellenőrzésben részesítsék; végre, hogy a felügyeleti szolgálatot teljesítő rendőrtisztviselő egyénenként három korona szolgálati pótdíjban részesíttessék.

A tanácsülés egynegyed négy órát ért véget.

A tanács ezen határozata minden esetre nagyban hozzá fog járulni közbiztonsági állapotaink javításához, nézetünk szerint azonban gyökeresebb reformra van szükség, mely csak újabb személyzetszaporítás utján érhető el, a mi annnyival inkább kívánatos, mert a hivatali kézbesítések s a hivatalok rendben tartására napi díj mellett felveendő személyzet alkalmazása is újabb kiadást igényel, s mert tizenhat rendőrnek a szolgálatra alkalmazásával elegendő szaporításnak nem tekinthető.

Selyem-Blousok

2 frt 40 krtól

feljebb! — 4 méter — postabér és vámmentesen szállítva. Minták kiválasztásra, nemkülönben fekete, fehér és szines „Henneberg-selyem” blousok és ruhákra alkalmas, 45 krtól 14 frt 65 krig méterenkint.

Csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendelik!
Henneberg G. selyemgyáros Zürichben

cs. és kir. udvari-szállító.

TÁVIRATOK.

— „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai. —

A bolgár kormányválság.

Szófia, december 8. A bolgár távirati ügynökség jelenti: Az Ivancsov-kabinet lemondása után Ferdinánd bolgár fejedelem a szigorú alkotmányosság elvei szerint mindenekelőtt a szobranye elnökét rendelte magához és a vele folytatott tanácskozás után Radoszlavov-ot, mint a szobranye többségének vezérét, megbizta a kabinetalakítással. Radoszlavov még nem mutatott be végleges listát, hanem még egyre tanácskozik politikai személyiségekkel.

Szófia, decz. 8. A helyzet nem változott. Hír szerint a Cankov-párt visszautasította a Radoszlavovval való koalíciót, a ki azon fáradozik, hogy új miniszterlisztát állítson össze. Más verzió szerint nincs kizárva, hogy végre is Ivancsovot fogják megbizni a kabinetalakítással.

A délafrikai háború.

London, decz. 8. Kitchener lord táviratozza Blumfonténből tegnapi kelettel: A Delaray parancsnoksága alatt álló csapatokból 500 ember e hó 3-án Buffelsparknál heves támadást intézett egy Pretóriából Rustenburg felé menő málhakiséret ellen, a melynek kísérő csapata néhány dombon foglalt állást. Vitézül vívott harc után a buroknak sikerült a szekereknek egy részét fölgyújtaniok, másik része azonban sértetlen maradt. Másnap segítő csapatok érkeztek, mire a burokat nagy veszteséggel szétverték. Angol részről elesett 15 ember, megsebesült egy tiszt és 23 ember.

Dewett tábornok e hó 5-én átkelt a Caledon folyón és előrenyomult Odendal felé. Knox tábornok csapatainak egy részével nyomában van. Odendalsdriftet egy gárdaezred tartja megszállva. A folyó árad.

Alivaniorth, decz. 8. Az éjjel egy innen kiküldött őrszár a város közelében Dewett főhadának előőrseire bukkant. Az őrszár egy fogolylyal tért vissza. Dewett nagy szorultságban van és úgy látszik, nagy kárt tesznek seregében a folytonos támadások. A fogoly azt mondja, hogy Dewett a Caledon folyó déli partjánál kénytelen volt egy ágyut hátrahagyni. A Dewettsdorpba vitt fogoly angolok, a tiszték kivételével, mind visszanyerték szabadságukat. Alivaniorth parancsnoka minden előkészületet megtett a támadás esetére.

CSARNOK.

A vonatok fűtése.

Ugy az egész emberiség, mint a magam nevében nyilvánosan köszönetet mondok a Keleti Vasutak igazgatóságának, a mely az egész sajtó részéről egyedül engem részesített abban a megtiszteltetésben, hogy a múlt hónapban meghívott egy igen érdekes kísérlethez.

Mindjárt kijelentettem, hogy ezt a kiletet teljes siker koronázta s most már csak az van hátra, hogy a kitűnő tervet az összes vasuti társaságok megvalósítsák.

... Először nem mondták meg nekem még azt se, hogy miről van a szó. A társa-

ság igen szeretetreméltó mérnöke így szólt hozzám:

— Ha holnap 10 óra 25 perczkor ott lesz a batignollesi állomáson, akkor nagyon érdekes dolgot fog látni.

Természetesen, hogy ilyen kitűnő alkalmat elszalasztani nem akartam és így a kitűzött órában és perczben Batignollesban voltam.

Az állomáson egy vonat állott, befűtve indulni készen.

Igen sok jól öltözött ur volt az állomáson és némelyiknek a gomblyukában ott volt a Beesület-rend szalagja is.

— Tessék beszállni, uraim, — szölt az a szeretetreméltó mérnök, a kit már főntebb említettem.

Elfelejtettem megjegyezni (de ezt a mulasztást, azt hiszem, még most is helyrehozhatom), — hogy kivételesen nagyon meleg volt.

Beszállottunk tehát a kocsiba.

A mozdony fűtött, s a vonat elindult.

Mert ez a vonat is éppen olyan vonat volt, mint a többi vonat.

A vonat több kocsiból állott s mind-egyik kocsi több szakaszra volt osztva.

Eddig még semmi rendkívüli, semmi új dolgot nem láttam.

Már éppen arról kezdtem gondolkozni, hogy vajjon micsoda érdekes dolgot fogok látni, — mikor nagy bámulatomra egyszerre csak azt láttam, hogy mindenki leveti a cipőjét.

Mintha ez lett volna a legtermészetesebb a világon, mindenki egykedvűen lehuzta a cipőjét és a harisnyáját.

S aztán a nadrágjukat és az alsónadrágjukat térdig feltűrték.

Aztán az egyik utas lehajolt s a pad alól kihuzott egy nagy széles bádofiókot, amely telve volt vízzel.

S ezek az emberek mind hozzáálltak a lábfürdő gyönyöreinek élvezéséhez.

Természetesen én is úgy tettem, mint ők.

Aki még nem próbálta, az el sem tudja képzelni, hogy milyen pompás élvezet a lábfürdő a vasuton! Mondhatom, hogy ilyen élvezetben sem azelőtt, sem azóta nem volt részem.

Most már kezdtem érteni, hogy miféle kísérletet kell végig nézmem.

Ekkor egy rendjeles ur azzal a jóakarattal, amelyet magasrangú tisztviselők részéről már ritkán tapasztal az ember, felvilágosított engem az egész kísérletről.

Ha ugyanis a vasuti kocsik minden szakaszában tartanak lábfürdőt, — akkor ennek az intézkedésnek a következő kitűnő eredményei lesznek:

1. Az utasok egészségére határozottan hasznos lesz a lábfürdő.

2. A vasuti társaságok rendkívül sok tüzelő anyagot megtakaríthatnak.

Ugyanis akkor, a mikor az utasok a lábfürdőbe belemártják a lábaikat, a víz hőmérséklete 15 fok.

Az emberi láb hőmérséklete pedig átlag 37 fok lévén, — a víz hőmérséklete csakhamar növekedik s egész 37 fokig emelkedik.

Ebben a pillanatban a 37 fok meleg vizet átöntik a melegviz-tartóba s friss vízzel helyettesítik.

Ily módon a vasuti társaság egész ingyen jut hozzá (37—15) huszonkét fok meleghez.

Elvesztettem azt a papírt, a melyen ennek az új találmánynak az értékét kiszámítottam, de úgy emlékszem, hogy számításaimnak eredménye szerint a vasuti társaság az emberi hő okszerű felhasználásával utasonként és kilométerenkint átlag száz gramm szenet takarít meg.

Azt hiszem, hogy a nagy vasuti társaságok rendkívül fognak örülni ennek a találmánynak már csak azért is, mert ez a reform éppen úgy kielégíti a részvényesek, mint a közönség érdekét.

Alphonse Allais.

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 72.

Bérletszünet.

Holnapután, vasárnap, decz. 9-én két előadás:

Délután 3 órakor, félhelyarakkal

Koldusdiák.

Operette 3 felvonásban.

Este 7 és fél órakor, rendes helyarakkal, bérletszünetben, az Uránia-színház előadása:

Páris 1900-ban

és ujdonságul először:

Parasztzivek.

Népszimű 1 felvonásban.

Holnapután, hétfőn, decz. 10-én két előadás: Délután 3 órakor, félhelyarakkal:

Uránia budapesti tudományos színház előadása.

Este 7 és fél órakor, bérlet 60. sz. "C" —

Sulamith.

Zsidó énekes legenda 5 képben.

Színházi műsor.

Kedden, decz. 11-én bérletszünetben, Mándoky Béla 40 éves színészi jubileuma alkalmából, diszeloadásul: Sheridan Richard. Szimű 4 felvonásban.

Szerdán, decz. 12-én, két előadás; délután 3 és fél órakor, félhelyarakkal: Az „Uránia“ előadása. — Este 7 és fél órakor, bérlet 61. szám „A“ — Szegény Jonathan. Nagy operette 3 felvonásban. Csütörtökön, decz. 13-án, bérlet 62. sz. „B“ — harmadszor: Dolly. Szimű 3 felvonásban.

Pénteken, decz. 14-én, bérlet 63. sz. „C“ — ujdonságul először: Az aranyasszony. Vigjáték.

Szombaton, decz. 15-én, bérlet 64. sz. „A“ — másodsor: Az aranyasszony. Vigjáték.

Vasárnap, decz. 16-án, két előadás; délután 3 órakor, félhelyarakkal: A bibliai asszony. Operette 4 felvonásban. — Este 7 1/2 órakor bérletszünetben Pávay Ilonka vendégfelléptével: A cigány. Népszimű 3 felvonásban.

SZERKESZTŐI-POSTA.

Kis özvegy. Köszönet. Azonnal nyomdafesték alá adtuk. Várjuk a többit.

„Excelsior.“ Verse nem közölhető. Már hogyan lehet a nőket olyan rosszaknak tartani?!

B. M. Jól versel, de tárgya nem új. Különböben is verseket nem igen közlünk. Tessék vele valamelyik szépirodalmi laphoz fordulni.

G. L. Az ígért leírást várjuk. A vers nagyon hosszú nekünk.

V. Zs. Verseket nem közlünk. Ez az oka, hogy az öné sem használhattuk.

G. D. H. Szoboszló. Küldj valamit. Legálább e hónapban gondold még reám.

Többeknek. Tudatjuk a versíró urakkal, hogy verseket nem közlünk. Legfeljebb alkalmiakat. Felesleges tehát a bélyeget vesztegetni.

Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

NYILT-TÉR.

ALFÖLDY KÁROLY

táncziskolájában

a második tanfolyam decz. hó 12-én kezdődik.

Beiratásokat elfogad bármely időben lakásán, Péterfia-utoza 2. szám.

! HAZAI IPAR !

WEIN KÁROLY és TÁRSAI
szövőgyár, BÉSMÁRK

elismert hirneves

szepességi vászon

és

damaszt áru

minden nagyobb üzletben
kaphatók.

Gyáraiból származó minden darab áru ezen védjeggyel van ellátva.

! HAZAI IPAR !

Nyilvános kijelentés.

Alulírott arczkép-műintézet, hogy megmenekedjen művészileg és jelesen iskolázott arczképfestői elbocsátásának kellemetlenségétől és hogy ezeket tovább foglalkoztatni tudja, **rövid időre és csak visszavonásig** elhatározta, hogy minden haszon és nyereség elérése nélkül szállít

csak 15 koronáért
egy arczképet élelnagyságban

(mellkép)
gyönyörű elegáns barokk-kerettel,
melynek legcsekélyebb becsült értéke is 60 korona.
Akinék tehát szándéka van saját vagy neje gyermekei, szülei, testvérei, elhalt rokonai vagy barátjai arczképet elkészíttetni, csak az illető fényképét (mindegy akárminő állásban van felvéve) kell beküldeni és 14 nap alatt megkapja az arczképet, melytől a legnagyobb mértékben el lesz ragadtatva és meglepetve.
Az arczképhez való láda saját árban számíttatik fel. Megrendelések — melléklésével a fényképnek, mely az arczképpel együtt sértetlenül visszaküldetik, — utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése mellett fogadtatnak el.

A kítűnő, művészi kivitelért és természetű hasonlatosságért kezeséget vállalunk

Az elismerő és köszönő levelek száza nyilvános betekintésre kívánatra bárkinek bérmetve megküldetik.

Karácsonyra szóló megbízásokat, ha azok december 20 káig hozzánk érkeznek, **négy nap alatt** pontosan elszállítjuk.

— Arczkép-műintézet —
„KOSMOS“

Wlen, VI., Mariahilferstrasse 116. szám.

RIZABADIE

**IGEN
URAIM!
A RIZ
ABADIE**

VALÓBAN A VILÁG LEGJOBB
CIGARETTA PAFIROSA, MERT A
MELLETT, HOGY NYÚNÓ IZE VAN
TELJES SZÁRZSÁGÁNÁL FŐVÁ NEM
PORLÓDNIK MEG S NEM IS DRÁGA!

Apró hirdetések felvételek a kiadóhivatalban Kossuth-utca 18.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések felvételek a kiadóhivatalban Kossuth-utca 18.

■ rovásban az egyszeri beiktatás 10 szóig 40 fillér, minden további szó 2 fillérbe kerül, vastagabb betűkből minden szó 2 fillérrel több. Vidékről beküldhető az apró hirdetések postautalványral; a postautalvány szelvényére az apró hirdetés szövege is feljegyezhető. A legkisebb hirdetés 40 fillér.

Kiadó
Önálló szellemes urinó barátságát keresem. Levelek „Discretio“ czim alatt a kiadóhivatalhoz intézendők.

Kiadó
1901 május 1-ére Burgondia-utca 16. szám alatt 7 szoba, fürdőszoba, hozzá tartozó melléképületek, házmesteri lakkkal, külön udvarral ellátott urilakás, új házban jóvizű kuttal. Bővebbet Berger Jenő építész irodájában Széchenyi-utca 21.

Pince,
mely üveges borok beraktározására igen alkalmas, Kossuth-utca 13. számú házban kiadó. Értekezhetni ugyanott.

Külföldi utamból hazatérve

a karácsonyra szerzett

legizlésteljesebb **ujdonságok** megtekintését ajánlom a n. é. közönség becses figyelmébe.

A legolcsóbb árak
és szolid kiszolgálatról kezeskedik

Löfkovits Arthur

órák, ékszerész és vésnök.

Főplac: a főposta mellett.

Pártoljuk a magyar ipar

Legjobb Csontlevelepapír

„Adria“

HAZAI GYÁRTMÁNY!

Versenyez a külföld elsőrendű készítményével.

A párisi kiállításon az „Arany érem“-mel kitüntetve.

KÉSZITI:

Csász. és kir. udvari szállító

RIGLER JÓZSEF EDE

PAPIRNEMŰGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPESTEN.

Kapható: Pongrácz Géza 10-es irodájában, Telegdi K. Lajos, Csokonai-nyomda és papírkereskedés, Szabó István, Csáthy Ferencz, Grünwald Bernat és Komáromy József utcaiban.

Karácsonyi és újévi ajándékok!

Színházi látcsövek
gyöngyház, elefántesont bőrfoglatban.

Katonai, vadász és táborig látcsövek,
legfinomabb szintelenített üvegekkel.

— Nagyítóüvegek és görccsövek. —

Diszes kiállítás

Aneroid

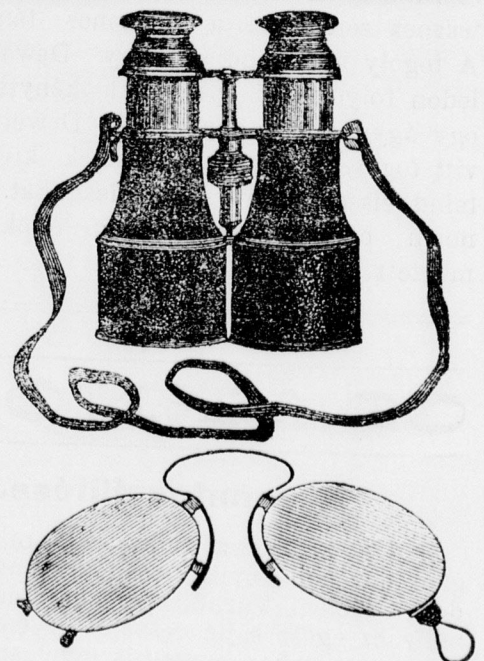
légsulymérők,

terem, ablak, fürdő,
és maximal

hőmérők.

Szemüvegek és orrcsüptetők legfinomabb üvegekkel,

ajánlja tisztelettel

Fischer Jakab

látcsész, Debreczenben, Főter.

LESZÁLLÍTOTT ÁRAK!

HOFF ALBERT

arany- és ezüstműves.
Városháza épület.

Ajánlja

arany és ezüst árukat

szolid kiszolgálás, valódi és finomságáért kezeskedik.

Javitásokat, véséseket
jutányos árban készít.

ARANY- és EZÜST ÉKSZEREK!

Vésnöki munkák!

Megrendelések!

Meghívás
az olcsó bevásárlási forráshoz!

Neumann Testvérek

Debreczen, a Tisza-palotában.

Tisztelettel meghívják a t. vevőközönséget az őszi idényre érkezett női-, férfi- és gyermek-czipők, ugyancsak férfi- és fiu-csizmák, valamint mindenféle

uri divatszikkék

dus raktára szives megtekintésére.

Tisztelettel

Neumann Testvérek.

Kérem!

Kisértse meg Ön a kiválóságáról általánosan ismert

Fabrieks-Merk.

„Helm“-féle cacao

és

„Helm“-féle csokoládét,

melynek legtisztább és legolesőbb voltáért maga a hollandiai gyár kezeskedik. Kapható minden jobb fűszer- és csemegekereskedésben.

ELADÓ TÖLGYFÁK 900 szál

tölgyfa, nyárfa, vargafa
és jóminőségű 200 métermázsas
vágott cser eladók.

Értekezhetni III. kerület,
Honvéd-utca 62. sz. a.

A Kontinens legnagyobb szappangyára

Savonnerie Maubert

Paris — Bruxelles — Lille

17 elsőrendű kitüntetés. Alapítva 1820.

Ujdonság: **LE GENDRILLON**

(Hemupipőke)

az előkelő világ kedvenc szappana.

Ezen finom illatú szappan kapható

Debreczenben: Tóth Béla Gyógyszertárban.

Vezérképviselő: Neumann József,
Budapest, VI. ker., Lázár-utca 8. sz.

Karácsonyi ajándékul

különösen alkalmas, gyönyörű kivitelű

fénykép nagyításaimra

(kis kép után is)

és festett arczképeimre

felhívom figyelmét és kérem rendeléseit a késedelem elkerülése végett még idejében megtenni sziveskedjen.

Németi J.

fényképész,

müsterme Plac-utca 42. sz.

1858. év óta fennálló dusan felszerelt

BUTOR-üzletünket

Varga és Flaschner

üzég alatt megnyitottuk:

Piacz-utca 44. szám alatt

(Dr. Ujfalusi-féle házban),

hol a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelű berendezések a legkülönbözőbb stylekben, decoratiók a legizlősebb kivitelben jutányos árak és szolid kiszolgálás mellett beszerezhetők.

RONCEGNO

a legerősebb természetes arsen és vastartalmu

ÁSVÁNYVIZ

a leghirnevesebb orvosi tekintélyek által ajánlva

anémie, clorose, bőr, ideg- és női bajoknál, mocsárláz stb.

Az ivó-kúra egész éven át használtatik.

Raktárak minden ásványvizkereskedésben és gyógyszerárban.

Bevált bedörzsölés esz, kőszvény és idegfájdalom ellen, nemkülönben az inak és izmok erősítésére.

Kwizda-fluid

a kígyó jegyével

(Turista-fluid.)

Turisták, kerékpárosok és lovaglók által sikerrel használtott nagyobb utak után erősítőszül.

Egy 1/2 palaozk ára 2 kor.
Egy 1/2 palaozk áral kor. 20 f.

Valódi csak a fenti védjeggyel

az összes gyógyszerárban kapható. — Főraktár a „Kerületi gyógyszerárban“ Korneuburg, Bécs mellett. Kapható az Osztrák-Magyar monarchia minden gyógyszerárban és droguériában.

Elnevezési jegy, címke és csomagolás törv. van védve.

RÓZSA LAJOS

női felöltő áruházában

tulhalmozott raktár miatt

nagy árleszállítás.

Női kabátok, paletók, gallérok, leánykabátok, szőrmerauk, blousok, gyermekköpenyek, diszitett női alapok

meglepő olcsó, szabott árak mellett kaphatók.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz MOLL A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmáskasabb gyomor- és aitestbántalmak, gyomorgörös és gyomorfűv, rögzített székrekedés, májban-talom, vértelulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles háziszernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 Korona.

Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és „A Moll” feliratu ónozzattal van zárva. A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomosillapító bedörzsölési szer köszvény, oszuz és a meghülés egyéb következményeinél legismerteseb népszer. — Egy ónozett eredeti üveg ára: 1 Korona 80 fillér.

Moll-féle gyermekszappan

a legfinomabb, egészen új módszer alapján készült gyermek- és hölgyiszappan, a bőrnek racionális ápolására, gyermekek és felnőttek részére. Ára 1 drb. 40 fillér, öt drb 1 Kor. 80 fillér. Minden egyes ilyen gyermekszappan a Moll-féle védjeggyel van ellátva.

FŐ-SZÉTKÜLDÉS:

MOLL A. gyógyszerész,

cs. és kir. udvari szállító által.
BÉCS I., Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautárvát mellett teljesítettek.

A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásúval és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Főraktár Debreczenben:
Szent Királyi Tivadar urnál.

Acetylen.

Klemm és Novák Kolczsvárt

szállít oly Acetylen-készüléket, mely minden igénynek megfelel. Ezzel az összes hiányok pótolva vannak.

Következő tulajdonságokért kezesség vállalatik: expodálási biztonság, önműködő és gazdaságos gázfejlesztés, utólérhetlen tiszta és gyors utantöltés, szolid kivitel és egyszerű kezelés.

Saját szabadalom Európa és Amerika legnevezetesebb államaiban.

Ajánlanak továbbá Acetylen-berendezések kivitelét minden nemben és nagyságban.

(Prospectusok, elismerő levelek, költségvetések ingyen és bérmentve.)

Prima Carbi minden időben napi áron szállittatik.

É-czinyomdal munkák minden faja, réz, sárgaréz, cink, alpaka stb.-ben rajz vagy modell után gyorsan és olcsón készittetik.

A bevezetési szakmában jártas szolid képviselő kerestetik.

A Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

egy régi kipróbált háziszser, a mely már több mint 30 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik köszvényenél, oszuznál és meghüleséknél.

Intés. Silányabb utázzatok miatt bevasárláskor mindig figyelemmel legyünk a „Horgony” védjegyre és a „Richter” czéggjegyzésre.

80 f. 1 k. 40 f. és 2 k. árban úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerésznél Buda-

pesten.
Richter F. Ad. és társa,
csasz. és kir. udvari szállítók,
Rudolstadt.

FENNÁLL
129
év óta.

Dr. Róthschnek V. Emil

az „ARANY EGYSZARVU”-hoz czimzett

GYÓGYSZERTÁRA

DEBRECZENBEN (Czepléd-) Kossuth-utca 8. sz. a., a színház mellett.

Ajánlja első kézből gyári raktárát bel- és külföldi, valamint saját készítésű

Gyógyszer-különlegességeknek:

Fogporok — pépek
Fogceppek — ragaszok
Szájvizek — labdacok
Szemvizek (Römerhaus — Lebois)
Mellszörpök — Csukamáj olajok
Gyermek-tápszerek
Gyomortisztító labdacok

Bőr- és nem-
gyógyszerek
külön.

Czukorkák köhögéssől
Gyomorerősítők — Gyógyborok, Dióessentia
Fülfájás ellen — Sósorszeszek
Seb- és tyukszemtapaszok
Fagykenők — Köszvényvázon
Hivatalos köszterek
Vérképző vaskészítmények

Illat és szépítőszereknek:

Arcc- és kéz-erékek
Arcc- és hajporok
Hajkenők és — festők
Bajuszpedrők saját és Tiszaujlaki
Mosdó- és szeplővizek
Glycerin-készítmények

Legjobb!

Illatos olajok és pomádék
Bajusz- és hajnövesztők
Gyógy- és pipereszappanok (szeplőszappanok)
Parfume-illatszerek
Füstölők
Vaselin-készítmények

Állat-gyógy- és háztartási szereknek:

Juh-, ló- és marharüh ellen
Sértés- és aprómarhadög ellen
Rovar-, egér- és patkányirtó szerek
Iró- és ruhajegyző tenták
Szobapadló-fénymáz, kitiűnő, szagnélküli

Legjobb!

Dió- és makk-kávé
Egészségi mustár ételhez
Fertőtlenítő-szerek
Tépecek, fecskendők, irrigatorok
Oltó viaszfélék

Hasonszenvi gyógyszereknek:

Anyafestmények
Higitások
Dörzsölések
Golyócskák

Homóo-
pathia

Egyes adagokban
Berendezett szekrényekben
Házi- vagy uti szükségletre
Újra felszerelések és megtöltések

stb. naponta felmerülő gyógyszerészeti ujdonságoknak!

Jegyzet: Miután minden készítmények közvetlen a készítőktől, — tehát valódi minőségben tartatnak, — azok talán más előfordulható olcsóbb ajánlatokkal sem árban, sem minőségben párhuzamba nem tehetőek.

Vidéki megrendelések postafordultával megküldetnek.

Leghatásosabb

Guber Forrás. vas-arzen viz

vérzegénység, női bajok, ideg- és bőrbetegségek ellen stb.

Kapható az összes gyógyvizkereskedésben, gyógyszerárban és droguista-üzletekben.

Nélkülözhetlen és felülmulhatlan, hatása bizonyos.
Világraszóló czikk kivitel az összes országokba.
CHIEF-OFFICE 48, BRIXTON-ROAD, LONDON S. W.

A legmegbízhatóbb, legjobb, az egész világon ismeretes és legkeresettebb háziszser a
A. Thierry-Balzsam.

Felülmulhatlan minden mell-, tüdő-, máj-, gyomor- és minden belső betegségeknek.
Külsőleg használva pedig a legeredményesebb

sebgógyító-szer.

Valódi csak akkor, ha a mindent államban bejegyzett Apózoa védjeggyű zöld ólomzárón a fenti czég és e szó: **Allein echt** rajta van. — Az évi előállítási mennyiség kimutathatólag 6 millió üveg. — Postán bérmentve küldve 12 kicsi, vagy 6 nagy üveg **4 korona**. Egy próba üveg a használati utasítás felsorolásával az elárusítóknak az egész világról **1 korona 20 fillér**. A szétküldés a pénz előleges beküldése ellenében történik.

A. Thierry-féle Centifolie-kenőcs

(az ugynevezett **csorakenőcs**) utólérhetlen szívó erejével és gyógyító hatásával az operációkat többnyire feleslegessé teszi. Ezzel a kenőccsel egy 14 év óta tartó gyógyíthatatlannak tartott csonszú, ujjában pedig egy 22 év óta gyógykezelt rákszerű nyilt seb lett begyógyítva. — Gyorsan gyógyít minden hülesből eredő gyuladást és sebeket. Puhító hatásával hamar eloszlatja a daganatokat és eltávolítja a képződött vadhusok minden fajtáját a sebekből. — Egy tégely ára bérmentes szállítással együtt, a pénz előleges beküldése ellenében, **1 korona 80 fillér**. Az évi előállítási mennyiség bebizonyítható összege 100,000 tégely.

Mind a két gyógyszer kiválósága felől egész levéltára való elismerő és köszönő levelek halmaza áll az egész világ minden részéből betekintésére az érdeklődőknek. — Utázzatoktól óvakodjunk és vigyázzunk, hogy a tégelybe beégett czég és „Apotheke zum Schutzengel des A. Thierry” felírás olvasható legyen. Oly helyeken, hol elárusítás ezen czikkekből nincs, — ne vegyünk értéktelen kotyvalékokat, hanem forduljunk rendeléseinkkel egyenesen

A. „Thierry” gyárához Pregrada. Rohitschi savanyukut mellett.

Szállítója az osztrák cs. és kir. állami hivatalnokok szövetkezetének.
Contractor of the War-Office and the Admiralty, London.